

Bekjempelse av fremmede arter

Eksempelprosjekter

Kristoffer Selvig

- Naturforvalter fra NMBU
- Fordypning i økologi, karplanter, insekter og fugl
 - Landskapsplanlegging og miljørett
- Naturutreder i Asplan Viak siden 2020
- Kartlegginger med NiN, DN-håndbok 13 og konsekvensutredninger av naturmangfold
- Utforming av BREEAM-NOR v 3.0 med GBA
- Årlig overvåkning av humler og sommerfugler for SABIMA siden 2010

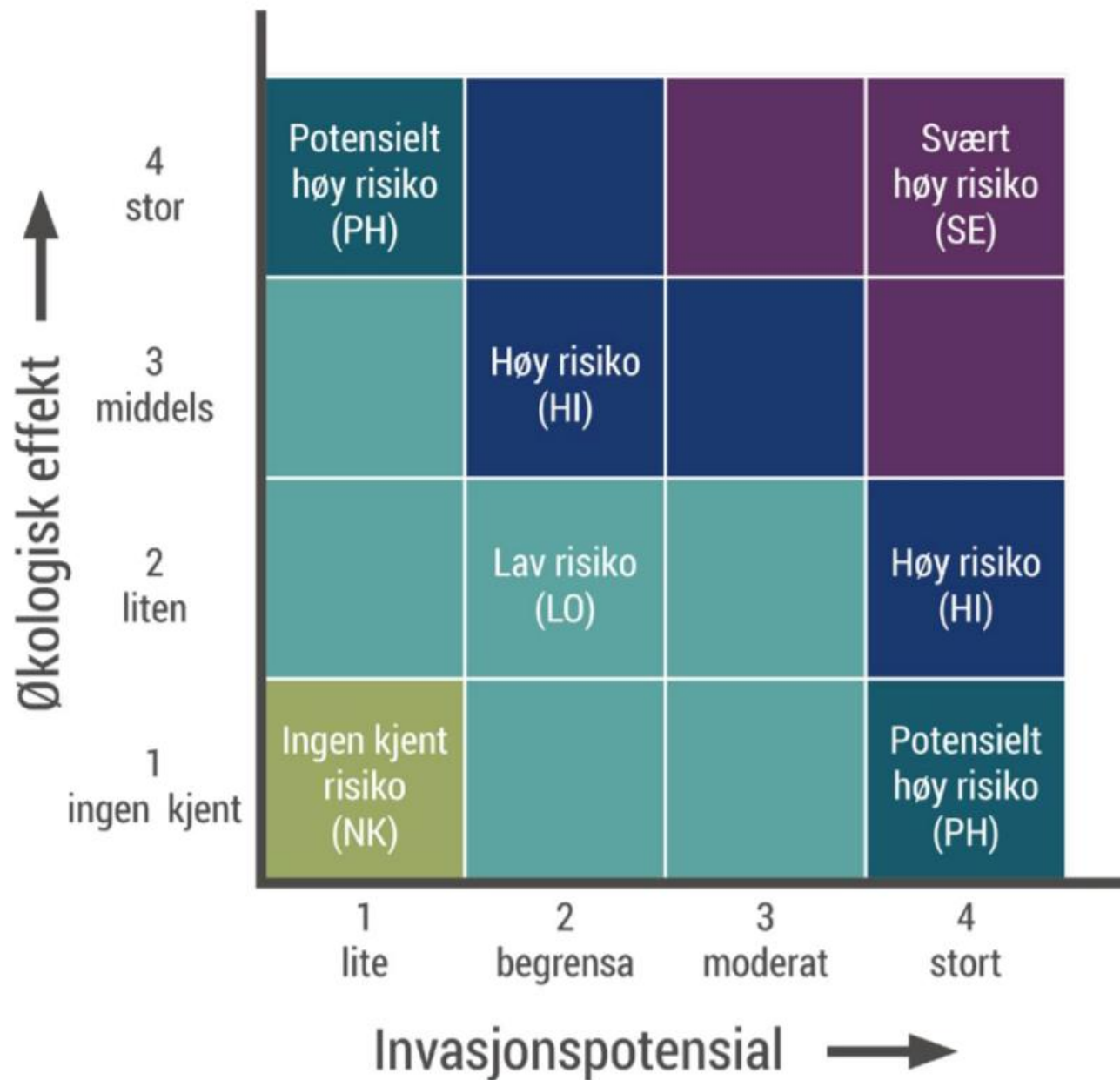

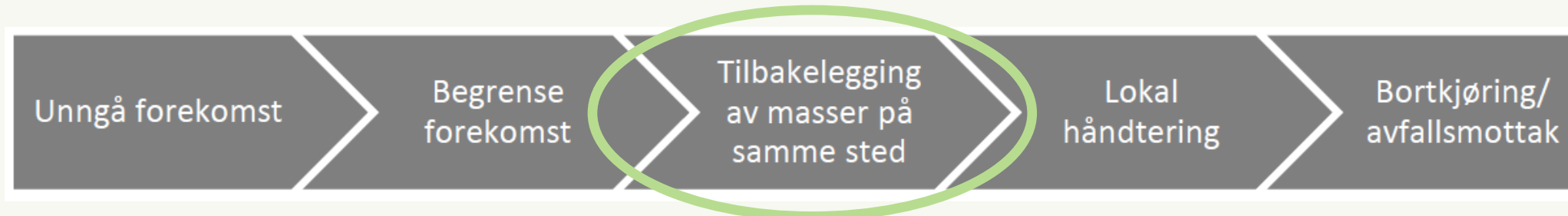
- Eksempler fra virkeligheten
- Kartlegging
- Råd for bekjempelse av fremmede arter
- Kost/nytte, tilpasses arter som er tilstede
- Massehåndtering av infiserte masser
- Oppfølging og skjøtsel etter ferdigstilling

Honningknoppurt (HI)

HØYRISIKOARTER	
Art	Spredningsøkologi
Bjørnekjeksarter: Kjempebjørnekjeks* og tromsøpalme*	Stor frøproduksjon som spres lokalt med vind. Tromsøpalme kan komme opp igjen i blomstret rosett.
Boersvineblom	Frøspredning lokalt. Klonal vekst med krypende jordstengler.
Gullrisarter: Kjempegullris* og kanadagullris*	Stor frøproduksjon som spres lokalt med vind. Klonal vekst med jordstengel om høsten. Grunt rotsystem.
Lupinarter: Hagelupin*, sandlupin* og jærlupin*	Stor frøproduksjon som spres lokalt og med vann. Danner korte jordstengler, som kan spres med masseforflytting.
Pestrotarter: Legepestrot og <i>P. japinicus</i> (gjærne kalt japanpestrot)	Spres vegetativt med jordstengler.
Russekål	Frøspredning lokalt. Danner formeringsknopper på rot om morplante forstyrres. Små rotdeleler kan gi oppgav til ny plante.
Russesvalerot	Frøspredning med vind lokalt. Klonal vekst fra knopper øverst på rota.
Rynkerose*	Nyper som spres med vann/fugl over lengre distanser. Avkuttet jordstengel kan gi ny plante.
Slireknearter: Kjempe-slirekne*, parkslirekne* og hybrid-slirekne*	Spres vegetativt med plantedeler og jordstengler.
Springfrøarter: Kjempe-springfrø* og mongolspringfrø	Stor frøproduksjon som spres lokalt.

*Arter som det er forbudt å innføre, omsette og utsette (Forskrift om fremmede organismer)

Konnerud

- På vegne av Terraplan
- Eng overgrodd med Kanadagullris (SE) i 2020
- Befaring juni 2021
 - Hagelupin (SE)
 - Vinterkarse (SE)

Sommer 2020

Juni 2021

Konnerud

2003

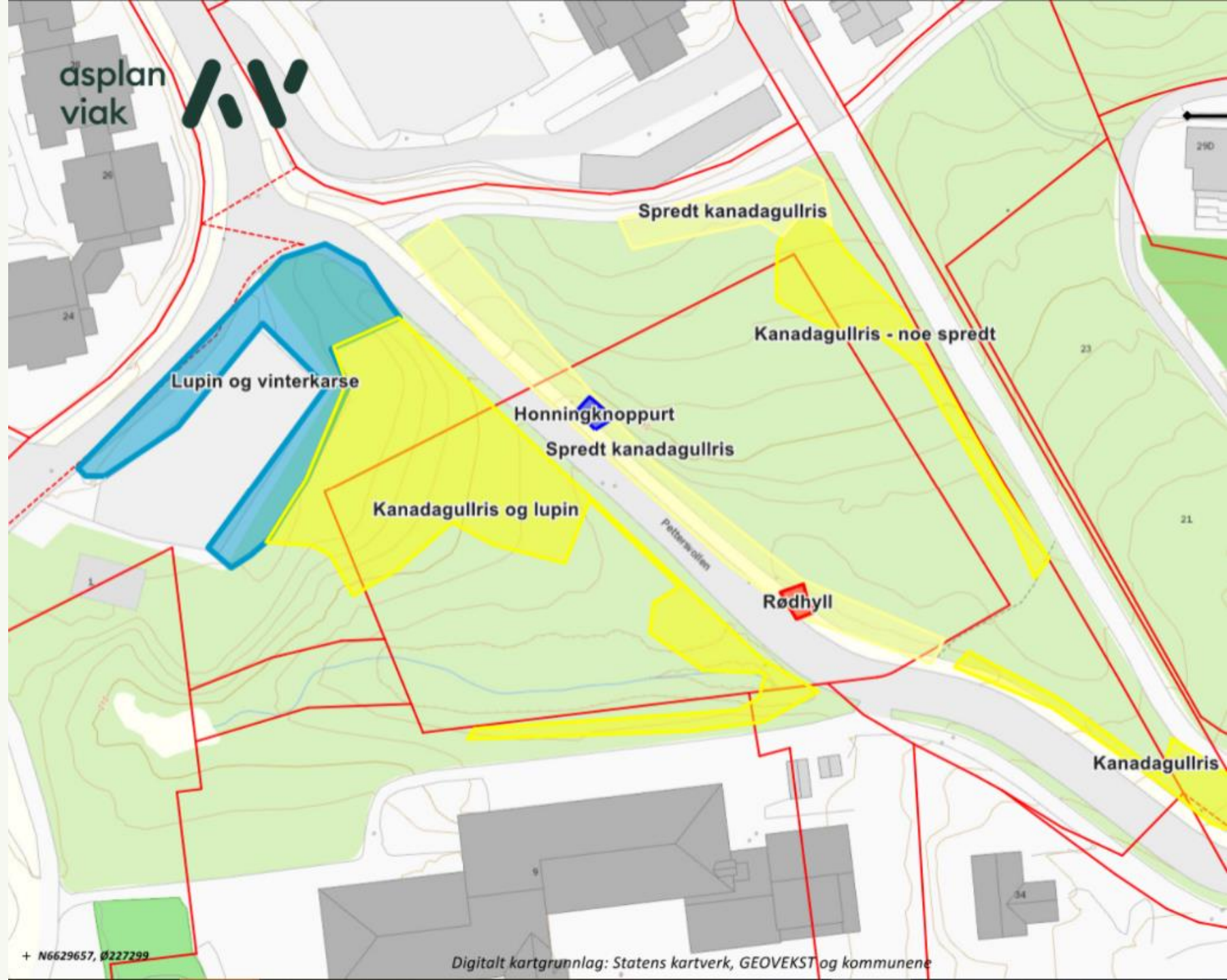

2016

Resultater av kartleggingen

Fremmede arter og infiserte masser – utføringsplan

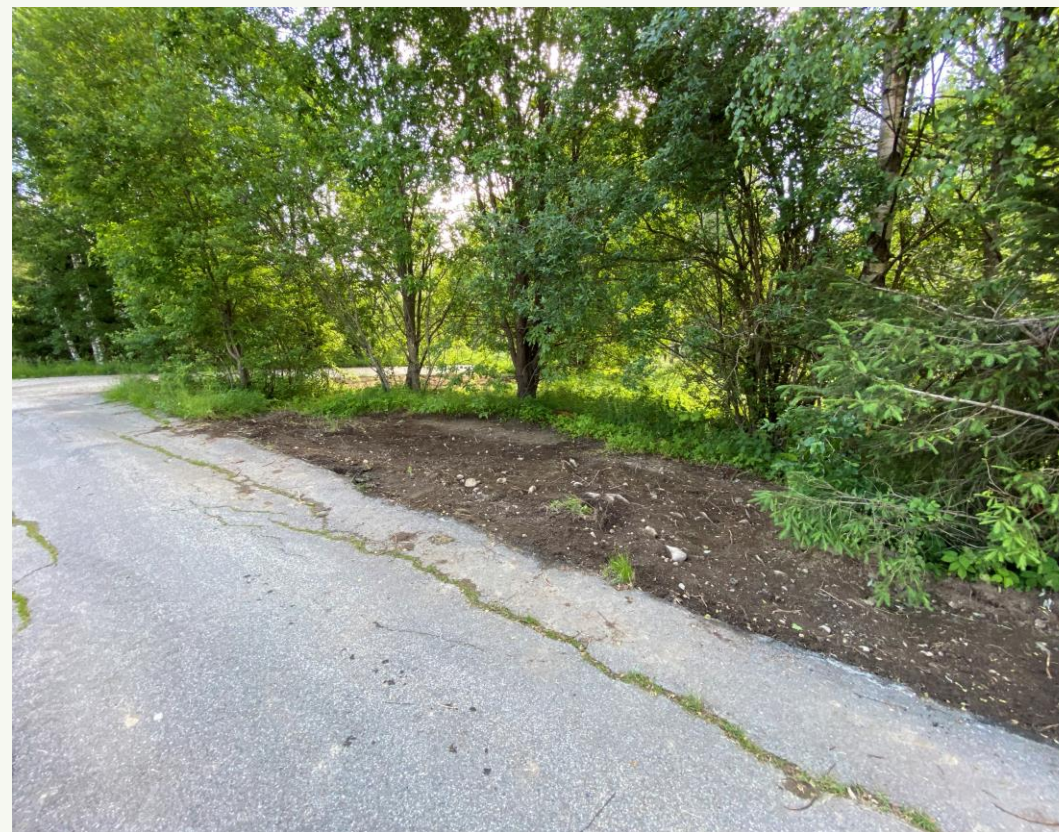
- Gjennomgang med økolog før anleggsstart
- Skjøtselsplan blir utarbeidet av økolog, med markering på kart av forekomster av fremmede arter
- Fjerning av infiserte masser (masser hvor skadelige fremmede arter vokser)
 - o Det fjernes minst 20 cm med toppjord der fremmede arter er svært utbredt (markeres i skjøtselsplan)
 - o Massene tas direkte fra bakken og overføres til kjøretøy
 - o Massene bør ikke mellomlagres på stedet, i så tilfelle må lagringsområdet tildekkes og merkes
 - o Massene skal ikke blandes med øvrige masser
 - o Ved gjenbruk av masser som toppjord bør dette kun gjøres der det skal tilsås og skjøttes som gressplen, dvs. regelmessig slått
- Infiserte masser transporteres til egnet deponi, eller legges som underliggende fyllmasse på stedet
 - o Massene tildekkes over og på sidene under transport, bunnen må være tett
 - o Rengjøring av kjøretøy skjer der massene er lastet av
- Håndtering av vegetasjon med slått
 - o Områdene med infiserte masser skjøttes med slått før frøsetting (første gang senest slutten av juni)
 - o Slått utføres både i anleggsperioden og etter ferdigstilling (3-4 ganger i løpet av sesongen)
 - o Slått skjer så langt ned mot bakken som mulig
 - o Vegetasjon oppbevares i tette sekker og destrueres kort tid etter
- Dokumentasjon

Slått

Uttak av masser

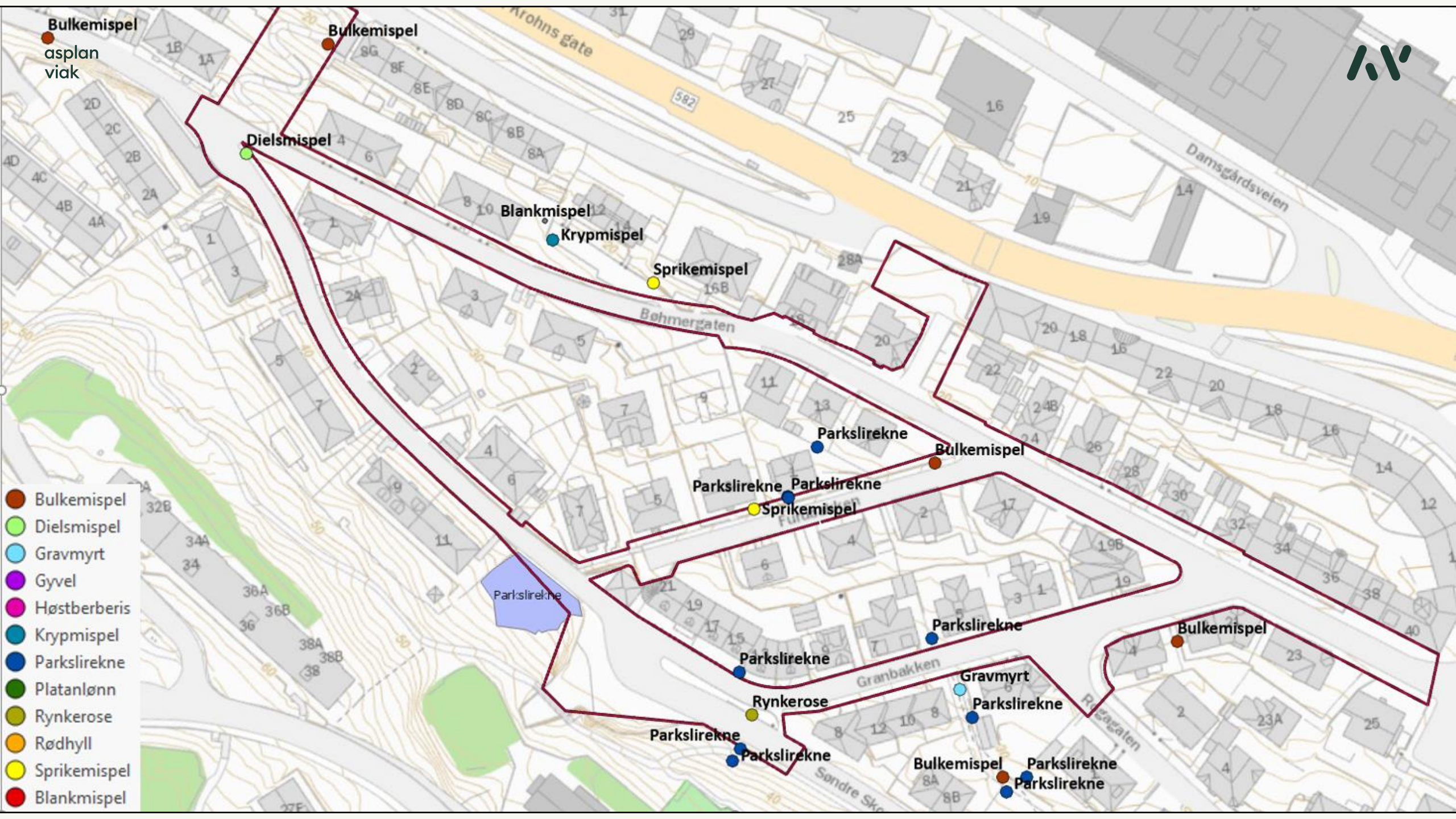
Bekker, hagelupin og sprøyting

Foto: Terraplan, 30. juni 2021

Mai 2021

Bergen

Parkslirekne og rynkerose

- Gravearbeid i en radius på 7 m. fra en forekomst med parkslirekne (SE), eller 1 m. fra en forekomst med rynkerose (SE), kan komme i nærkontakt med røtter eller plantedeler. Dersom ikke forekomsten bekjempes ved fullstendig utgraving, anbefales det å hindre spredning ved å fjerne det øverste laget med masser (inntil 3 m.).
- Jord infisert med deler av planter og/eller røtter av fremmede arter kan benyttes i lavere del av fylling (overdekkes umiddelbart med rene dekkmasser, ca. 1 m. for rynkerose og ca. 5 m. for parkslirekne). Eventuelt brukes ugjennomtrengelig duk, med 0,5 m fyllmasser for rynkerose og 3 m fyllmasse for parkslirekne.

Utbredelsehistorikk i Norge

“ Parkslirekne kom muligens til Norge i 1860-70-årene og ble blant annet spredt gjennom F.C. Schübelers hageplanteforsøk til nordre Nordland (Schübeler 1866-1889, 1891). Første funn av arten som forvillet er fra Ho Granvin 1901. Parkslirekne var på god vei til etablere seg i landet allerede på 1940-tallet. Arten finnes nå fra søndre deler av Østlandet i et bredt belte i kyst- og fjordstrøk til Tr Tromsø og Harstad (Fremstad & Elven 1997b), og trolig også Finnmark. Arten er fremdeles sjelden i innlandet i Sør-, Midt- og Nord-Norge, men den vil trolig med tiden bli vanligere også i innlandsområder, særlig dersom klimaet endres i mer humid retning og med lengre vekstsesonger. Det er rimelig å anta en viss utvidelse av utbredelsesområdet og ytterligere etableringer i regioner der arten allerede finnes. ”

1901-1920

Takk for oppmerksomheten!